

1. Коефіцієнт забезпеченості власним капіталом як відношення суми власного капіталу до валюти балансу.
2. Норма прибутку на капітал як відношення суми прибутку до валюти балансу.
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності як відношення суми коштів до суми поточних зобов'язань.
4. Коефіцієнт співвідношення вартості товарної й готової продукції.
5. Коефіцієнт оборотності капіталу як відношення суми виручки від реалізації до валюти балансу.
6. Коефіцієнт співвідношення обороту від реалізації й дебіторської заборгованості [3].

У зарубіжній практиці значного поширення набула інтегральна оцінка загрози банкрутства (моделі Альтмана, Спрингейта, універсальна дискримінантна функція). В умовах української економіки ці моделі можуть давати перекручене визначення внаслідок об'єктивних причин і особливостей розвитку на сучасному етапі[3].

Висновки. Під фінансовою кризою розуміють фазу розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей впливу його керівництва на фінансові відносини, що виникають на цьому підприємстві. Діагностика фінансової кризи підприємства є узагальненням всіх складових економічної стратегії. Її головним завданням є визначення потенційних можливостей кризових ситуацій та банкрутства, і формування заходів їх запобігання.

Ключові слова. Фінансова криза.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шило В.П., Ільїна С.Б. Доровська С.С., Барабанова В.В. Фінанси підприємств. /Теоретично-практичний посібник/– К.: ВД «Професіонал», 2006. – 288 с.
2. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: навч. посібник. / - 3-тє вид., виправл. і доп. - К. : Знання-Прес, 2009. - 299 с.
3. Базецька Г.І., Суботовська Л.Г., Ткаченко Ю.В. навч. посібник. / — Х.: ХНАМГ, 2012. — 292 с.

УДК 336.6

ТЕОРЕТИЧНІ УЗАГАЛЬНЕННЯ ЩОДО СУТНОСТІ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. В.Г. Норець, гр. БФск-1-16

Науковий керівник ст. викл. О.В. Черниш

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – критичний аналіз та розвиток підходів вітчизняних та закордонних вчених щодо визначення понять «ліквідність» та «платоспроможність». Завдання виявлення та обґрунтування напрямів підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства як фактора покращення його фінансового стану.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є показники ліквідності та платоспроможності. Предметом дослідження є теоретико-практичні основи показників ліквідності та платоспроможності.

Методи та засоби дослідження. Методологією дослідження становить застосування комплексу загальнонаукових і конкретно наукових методів, підходів та

способів дослідження фінансово-економічних процесів і явищ. В тому числі методи: аналізу і синтезу, індукції та дедукції, методи групування, порівняння, економіко-математичні методи.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Оволодіння теорією, методами і способами підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства для зміцнення фінансового стану підприємства.

Результати дослідження. Ліквідність і платоспроможність підприємств є об'єктивними складними та багатограними економічними явищами, основна проблема яких полягає в тому, що до цього часу зберігаються суттєві суперечності в трактуванні й розрахунку показників ліквідності й платоспроможності. Застосування різних методик може призводити до абсолютно протилежних результатів, з яких випливають суперечливі висновки. Від того, наскільки якісно проведено фінансовий аналіз, залежить ефективність управлінських рішень, а відтак – ефективність роботи підприємства в цілому.

Питаннями дослідження ліквідності та платоспроможності підприємства займалися такі зарубіжні та вітчизняні науковці, як Й. Ворст, Д. Джоборда, Е. Уткін, А. Шеремет, Н. Тарасенко, В. Іващенко, М. Болюх, Є. Мних, О. Філімоненков, Ю. Цал-Цалко, Л. Лахті-онова, М. Коробов та інші.

На сьогодні існують різні точки зору щодо поняття ліквідності. Ковальов В. В. [1] стверджує, що ліквідність – це наявність у підприємства обігових коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань, що передбачені контрактами. Прикіна Л. В. підкреслює, що ліквідність – це здатність організації швидко виконувати свої фінансові зобов'язання, а при необхідності і швидко реалізовувати свої засоби [2]. Шеремет О. О. [2] розуміє під ліквідністю здатність розраховуватися за своїми поточними зобов'язаннями шляхом перетворення активів на гроші.

На думку Костирко Л.А. [3], ліквідність – це мобільність підприємства, його можливість (за появою будь-яких обставин) за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел оперативного знайти резерви платіжних засобів, необхідних для погашення боргів і постійно, на будь-який момент часу, підтримувати рівновагу між обсягами і термінами перетворення активів у грошові кошти і обсягами і термінами погашення зобов'язань. Може виникнути питання про економічний зміст поняття «мобільність», оскільки поняття «ліквідність» та «мобільність» є синонімами.

Ліквідність є основою фінансової характеристики платоспроможності господарюючого суб'єкта. Ковальов В. В. [1] під платоспроможністю розуміє наявність у підприємства грошових коштів або їх еквівалентів, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, що вимагає негайного погашення. З точки зору автора, платоспроможність – це сприятливе співвідношення між активами, що швидко реалізуються, та короткостроковими фінансовими зобов'язаннями. Оцінка платоспроможності здійснюється за даними бухгалтерського балансу на основі характеристики ліквідності обігових коштів, тобто часу, що необхідний для перетворення їх у грошові кошти. При проведенні аналізу балансу підприємства, насамперед, здійснюють класифікацію активів підприємства за їх ліквідністю та пасивів за терміновістю оплати.

В ряді робіт вітчизняних та зарубіжних вчених поняття «ліквідність» нерідко ототожнюють з поняттям «платоспроможність», хоча навряд чи це виправдано, оскільки кожне з них має власний економічний зміст. В цьому сенсі, Ольховський А.М., Шемчук Є.В. та Вдовиченко В.О. [4] визначають платоспроможність як здатність підприємства своєчасно і повністю виконувати свої платіжні зобов'язання, що

витають з виробничих, кредитних та інших операцій грошового характеру. Дещо під іншим кутом розуміють поняття платоспроможності інші автори. Так, у Костирко Л.А. [3] платоспроможність – це готовність підприємства проводити свої першочергові платежі за рахунок поточних надходжень коштів. Схожою є позиція і Котляра М. [5] – це можливість підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання.

Таким чином, поняття платоспроможності й ліквідності підприємства дуже близькі, але останнє є більш містким, тому що від ступеня ліквідності залежить платоспроможність, тобто ліквідність становить одну із необхідних умов забезпечення платоспроможності. Для оцінки ліквідності та платоспроможності зазвичай використовують такі два основні прийоми: аналіз ліквідності балансу та оцінку відносних показників ліквідності та платоспроможності

Ліквідність балансу – це рівень покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення яких у гроші відповідає терміну погашення зобов'язань. Аналіз ліквідності балансу полягає у порівнянні статей активу, що згруповані за ознакою ліквідності та розташовані у порядку її спадання, зі статтями пасиву, що згруповані за ознакою строковості і розміщені в порядку збільшення термінів погашення зобов'язань

Що стосується відносних показників платоспроможності, то в літературі не існує єдиного підходу щодо їх складу. Одні науковці ототожнюють показники платоспроможності з показниками ліквідності, інші – з показниками фінансової стійкості підприємства. Незважаючи на це, розглянута економічна суть понять "ліквідність" та "платоспроможність" дозволяє виокремити єдиний підхід у формуванні набору цих показників

Висновки. Підводячи підсумок можна сказати, що наведені трактування понять "ліквідність" та "платоспроможність" дозволяють стверджувати, що їх не слід ототожнювати, оскільки кожне з них має власний економічний зміст. Також відсутність загально визнаного універсального підходу до організації аналізу та методики розрахунку цих показників

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ковалев В. В. Финансовый анализ: методы и процедуры / В. В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 560 с.
2. Шеремет О. О. Финансовый анализ / О. О. Шеремет. – К. : Міленіум, 2003. – 160 с.
3. Костырко Л.А. Финансовый анализ: [учебное пособие] / Л.А. Костырко – Х.: Фактор, 2007. – 784 с.
4. Ольховський А.М. Ліквідність і платоспроможність підприємства: концептуальний підхід / А.М. Ольховський, Є.В. Шемчук, В.О. Вдовиченко // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 118-123.
5. Котляр М. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансової стійкості Платоспроможність підприємства Ліквідність балансу Ліквідність підприємства Імідж підприємства, його інвестиційна привабливість Якість управління активами Величина, структура і ступінь ліквідності активів Якість управління пасивами Величина, структура і швидкість визрівання обов'язків до погашення підприємства / М. Котляр // Вісник ТНЕУ. – 2008. – №4. – С. 124